

ERIK SPINOY

SUSETTE

Gedichten

Wem Sonst als Dir

ERIK SPINOY

SUSETTE

Poems

Wem Sonst als Dir

INHOUD

FRANKFURT (december 1795 - juli 1796)

- 1 *Hotel 'Zur Post'*
- 2 *Hölderlins droom*
- 3 *De schoenen van Hölderlin*
- 4 *Kabinet van haar dromen*
 - 5 *Kinderjaren*
- 6 *Het kluwen van Susette*
 - 7 *Huwelijksmars*
 - 8 *Wat Suzy zag*
 - 9 *Een nachtmerrie*
- 10 *Aurora in de herfst*
- 11 *Een dag op het land*
- 12 *Hölderlin in zomerkleren*
- 13 *Beelden van Susette*
- 14 *De la musique avant toute chose*
- 15 *Het grote glas*

KASSEL - DRIBURG - KASSEL (juli - september 1796)

- 1 *Zomersproeten*
- 2 *Liefdes ledikant*
- 3 *Documenta*
- 4 *Luilekkerland*
 - 5 *Parade*
- 6 *Kasselse Apollo*
 - 7 *Melancholia*
- 8 *Kuren voor twee*
- 9 *Onbewuste avond*
- 10 *Brekende spiegels*

FRANKFURT (september 1796 - september 1798)

- 1 *Het witte hert*
- 2 *Brood en wijn*
- 3 *Onder Saturnus*
 - 4 *Tristitia post*
- 5 *Orpheus in Biedermeier kostuum*
 - 6 *Schoolmeisjesrapport*
 - 7 *Oud verhaal*

FRANKFURT/HOMBURG (september 1798 - juni 1800)

- 1 *Tranen*
- 2 *Avondlied*
- 3 *Droom van de dood*
- 4 *Klein treurspel*
- 5 *Hofnar, koningin*
- 6 *Lethe*

BORDEAUX (december 1801 - juni 1802)

Menons aandenken

FRANKFURT (juni 1802)

- 1 *Rode longen*
- 2 *Het bed van Susette*
- 3 *Het graf van Susette*

CONTENTS

FRANKFURT (December 1795 - July 1796)

- 1 *Hotel 'Zur Post'*
- 2 *Hölderlins dream*
- 3 *The shoes of Hölderlin*
- 4 *Cabinet of her dreams*
 - 5 *Childhood years*
- 6 *The clew of Susette*
 - 7 *Wedding march*
 - 8 *What Suzy saw*
 - 9 *A nightmare*
- 10 *Aurora in autumn*
- 11 *A day in the country*
- 12 *Hölderlin in summer clothes*
- 13 *Pictures of Susette*
- 14 *De la musique avant toute chose*
- 15 *The great glass*

KASSEL - DRIBURG - KASSEL (July - September 1796)

- 1 *Freckles*
- 2 *The bed of love*
- 3 *Documenta*
- 4 *The Land of Cockaigne*
 - 5 *Parade*
- 6 *The Kassel Apollo*
 - 7 *Melancholia*
- 8 *Cure for two*
- 9 *Unconscious evening*
- 10 *Breaking mirrors*

FRANKFURT (September 1796 - September 1798)

- 1 *The white hart*
- 2 *Bread and wine*
- 3 *Under Saturn*
 - 4 *Tristitia post*
- 5 *Orpheus in Biedermeier costume*
 - 6 *Schoolgirl's report*
 - 7 *Old story*

FRANKFURT/HOMBURG (September 1798 - June 1800)

- 1 *Tears*
- 2 *Evening song*
- 3 *Dream of death*
- 4 *Small tragedy*
- 5 *Jester, queen*
- 6 *Lethe*

BORDEAUX (December 1801 - June 1802)

Remembrance of Menon

FRANKFURT (June 1802)

- 1 *Red lungs*
- 2 *Susette's sick-bed*
- 3 *Susette's grave*

FRANKFURT
(december 1795 - juli 1796)

1 *Hotel 'Zur Post'*

Weg is de jongen en zijn val. Ons rest
zijn wiek, die op het water achterbleef.
Een blauwe golf, een natte pen onthouden
en verdrinken hem. Het lood is roestend

toegedekt, en diep. Zo zinkt het oude jaar
in vlees en sektwijn weg. Lawaai zwelt aan,
een dansfeest rijst en daalt. Dans tot je tolt,
o zelfvergeten handwerksman, brul flarden van
een lied. Ik schrijf, en blijf verheven slechts.
Beneden is het leven niet.

Want hoor, het feest verklinkt met elke tree.
Oneindig overtreft de trap de zaal - wordt hoog
één vlees met duisternis, die niet empirisch is.
De eik zwijgt als het graf. Het schrijnwerk weet
van hoogte niet.

Stil legt een sneeuwbuï Frankfurt in de luren.
Een poort verschiet, een koud gesternte schudt
de hemel uit. Diep slaapt het zingen onder mij.
Het glas is mat. Verloren schijnt het hemelvuur.

Een fraai decor, dat bij Silvester past. De schijn
beslaapt geen grond. De spiegel toont een uitgeveegd
gezicht, en dooi vriest vast aan daken. De trap is hoger
dan de nacht, het hout onsterfelijk verweerd.

2 *Hölderlins droom*

Blauw gras waait windstil op, de agora gelijkt
een reuzenhoofd met korenblauwe lokken. Hoog staat
een tafel, met dooraderd marmerblad, en staart
als een cycloopenoog het zwerk, het transcendente, in.
Hij waakt, de grijsaard Socrates. De gasten zijn
met Morpheus aan de haal.

hier vond het plaats, bij een turkooizen bed
onechte rozen. Geen vrouw verscheen, en was
van hoogste zuiverheid. Geen naam die niet
bedroog, al was zij noemend eerst ontstaan.

De tempel was al lang een ruïne toen. En bij
een zuil knielde je neer en bad: blijf hier,
wees steeds *aanwezig*. Waarna de wind viel op
dit woord, een lauwe regen ruiste of cascaden.

Waar is zij nu? Ze toonde zich, en was al heen.
Met haar was ook de agora geweken. Sinds Plato
schijnt er droefheid door het schrijven. Daarom
beschrijf haar beeld. Het zal zich niet herhalen.

3 *De schoenen van Hölderlin*

De maan is op, de schijn zoekt in de sneeuw
verheviging. Op elke leuning rust een hand.
Lauwarme lucht wolkt uit de trachea. (Nu niet
meer denken, denk je. Maar steeds stroomt het,
met of zonder jou, onhoudbaar door.) Een bloem
ontvouwt zich doodsbleek op de ruit. Je kijkt en
rilt, de beverjas ten spijt. De voeten kleumen
bij het vuur. Het leer glimt nieuw en kraakt.

Intussen knerpt de sneeuw al van haar stap.
Het maanlicht vuurt haar jonge lichaam aan
en lijnen naderen het lot, verstrengeling.
Een uil doorklieft de nacht. Elk dak verandert in
een vers geslepen mes.

FRANKFURT
(December 1795 - July 1796)

1 *Hotel 'Zur Post'*

Gone is the young man and his fall. All we
have left upon the water is his wing.
A wave of blue, a moistened pen remember
him and drown him. The lead is rusting,

covered up, and deep. So the old year subsides
in flesh and in champagne. A swell of noise,
a dance's rise and fall. Dance till you spin,
oh self-forgotten artisan, bawl snatches of
a song. I write, remaining lofty, just.
Below is not where life is.

For hark, with every step the party dies away.
Endlessly the stairs surpass the hall - high up
become one flesh with darkness not empirical.
The oak is silent as the grave. The woodwork knows
nothing of height.

Frankfurt is hoodwinked by a silent snow-shower.
A portal opens, a cold star cluster's shaken
from the sky. Deeply the singing sleeps beneath me.
The glass is matt. No sign of any flash divine.

A charming scene, befitting New Year's Eve. The gleam
sleeps on no bed. The mirror shows a face that's been
erased, a thaw is iced to rooftops. The stairs are higher
than the night, the wood immortally weathered.

2 *Hölderlin's dream*

Blue grass waves windlessly, the agora is like
a giant's head with locks of cornflower blue. High up stands
a table, with a top of veined marble, which stares
with cyclops-eye into the welkin, the transcendental.
He keeps watch, old man Socrates. The guests are
celebrating with Morpheus.

Here it took place, beside a turquoise bed
of unreal roses. No woman came that was
of greatest purity. No name that did not
deceive, though she arose first in the naming.

By then the temple was long since a ruin. Next to
a pillar you knelt down and prayed: stay here,
stay always *present*. At which the wind fell on
this word, a warm rain murmured or cascading water.

Where is she now? She showed herself, and then was gone.
And with her too the agora disappeared. Since Plato
it would seem sadness comes through writing. So
describe her image. It will not be repeated.

3 *The shoes of Hölderlin*

The moon is up, its gleam seeks in the snow
to be intensified. On every handrail rests a hand.
Lukewarm air billows from the trachea. (No
more thinking, you think. Yet on it streams,
unstoppably, with or without you.) A flower
opens deathly-pale on the pane. You look and
shiver, for all your beaver coat. Your feet are clammy
by the fire. Shiny new leather creaks.

Meanwhile the snow now crunches underfoot.
The moonlight galvanises her young body
and lines that now approach their fate, entanglement.
An owl-screach splits the night. Each roof's transformed into
a freshly whetted knife.

4 *Kabinet van haar dromen*

En koortsig rilt het kabinet, met teringblos.
De tuin ligt wit, de struiken zijn met lakens
toegedekt. En hoog in het leistenblauwe dak loert
een ondenkbaar stiereoog. Het hoornvlies bindt,
doordat het tuin en kamer onderscheidt.

Naar kalk en zwammen ruikt het kabinet, beklemd
in hoek en stenen oksel. Toch compenseert verval
een wierookgeur, van heiligheid. Behand herhaalt
een flets Arcadia. (Een plek des oorsprongs, vals
en vreugdeloos. Die geler wordt, zich koninklijk
verveelt.) Dan zijn er, door hun Duitse naam alleen:
een stoel, een notebruine secretaire. Een potje voor
de inkt. Tot slot een pop. Vlees lijkt wel porselein.
Een pruik die glanst en dodelijk geblondeerd is.

Wat blijkt hieruit? Geen ding. Een deur verbergt
een nieuwe deur, etcetera. Een brug lost op in
de inktzwarte nacht. In stilte waait de overkant.

5 *Kinderjaren*

Het kabinet kwijnt tot het, zwart op wit,
haar nadering verneemt. Dan glimt het meubelhout
verrukt, de muur kijkt uit wel honderd Italiaanse
ogen. Neemt zij de pen, die cirkelt om een wezen?
Misschien wordt door een ouder meisje zingend
voortgespeeld. Zoveel lijkt mogelijk opeens.

Jaloers vergrendelt zich de deur, de klok drinkt haar
gedaante in. Haar dijen draagt, diep zuchtend van
geluk, de stoel. Voor ieder heeft ze oog, altijd.
De inktpot wil, met donkere lust, bevochtigd zijn.

Ze zit, zoals een klaproos bloeit. Het hoofd
draait als een kermistent, tot hij haar neemt
(de pen de hand). Heet vloeien tranen, blauw
als inkt. Lauw vocht stremt tot een beeld.
Het blad wordt kaart en reisegids, beide.

Ze zoekt een eiland in de mist, een continent.
Het verlangen staat voor echte jeugd, Susette,
de vaderstad. Omnevelt werelden, toont niets
dan onbereikbaarheid. Daar, schrijft ze, slaapt
- door hekserij - mijn Arthur achter doornen.
Het schrift scheidt Hamburg, stroomt erheen. En zij
drijft willoos, haast verdrinkend, mee.

6 *Het kluwen van Susette*

Rondom zoekt zij galeien in het wit verzonken.
Haar schim vindt slechts een stad, en kleur
die als velours verschiet. De straat zwaait
heen en weer. Een schemer verft de oude gevels.

Totdat zij Papa ziet, haar grote gladiator.
Pikzwart, doorkerfd van huid kromt hij zich op
amforen. Rood is zijn hoofd van heet verlangen.
Zijn Knossos duwt haar Hamburg uit de tijd.

Hier staat hij dan - een man. Verwart
verkrachting met een tederheid, vermengt
gestotter met welsprekendheid. Loeit schor.
Leest iets uit Homeros, de blinde.

4 *Cabinet of her dreams*

And the cabinet shivers with consumptive flush.
The garden lies white, the shrubs covered over
with sheets. And high up in the slate-blue roof there peers an
unimaginable bull's eye. The cornea binds
in separating room and garden.

The cabinet smells of lime and fungus, squeezed into
cornice and stone gusset. Although a smell of incense,
sanctity, compensates decay. Wallpaper repeats
a wan Arcadia. (A place of origin,
false and joyless. Yellowing, suffering kingly
boredom.) Then, simply by virtue of their German
names, are: a chair, a nut-brown writing-desk. A small pot for
the ink. Lastly a doll. Flesh is like porcelain.
A wig that's shiny, with a deadly dose of bleach.

What does this prove? Nothing. A door conceals
another door, etcetera. A bridge dissolves into
the ink-black night. The far side waves in silence.

5 *Childhood years*

The cabinet pines till, in black and white,
it hears her coming. The furniture wood then gleams
enraptured, the wall gazes from some hundred Italian
eyes. She takes the pen that circumscribes a being?
Perhaps some older girl, singing, continues
playing. All at once so much seems possible.

The jealous door now bolts itself, the clock drinks in
her figure. The chair, with sighs of deepest bliss, bears
her thighs. She has an eye for everyone, always.
The ink-pot wants, with dark desire, a touch of wetness.

She sits just like a poppy blooms. Her head
turns like a large marquee, till it takes her
(the pen the hand). Hot flow her tears, as blue
as ink. Warm moisture stiffens to an image.
The page becomes a map and guide, both.

She seeks an island in the mist, a continent.
The longing stands for genuine youth, Susette,
the native-town. Hides worlds in mist, displays nothing
but unreachability. There, she writes,
sleeps - through sorcery - my Arthur behind thorns.
The writing creates Hamburg, streams that way.
She, listless, almost drowning, drifts with it.

6 *The clew of Susette*

Around her she seeks galleys now merged into the white.
Her shadow finds but a town, and
colour fading like plush. The street sways
back and forth. A twilight colours the old gables.

Until she sees Papa, her mighty gladiator.
Pitch-black, with deep-notched skin, he curls up on
amphoras. His head is red with hot desire.
His Knossos shoves her Hamburg out of time.

Here, then, he stands - a man. Confuses
rape with tenderness, mingles stuttering
with eloquence. Then bellows huskily.
Reads something of Homer, the blind one.

7 *Huwelijksmars*

Zij maakt zich los uit een portiek. Hij draait zijn torso om, en heeft slechts oog voor haar. Susette, het breiend koningskind, blijft bij hem ongedeerd. Zijn bronzen dolkmes waakt, waar ook haar voet vergaat.

De weg versmoort in slijk. Ze zoekt de horizon. Elk huis begluurt haar door gerimpeld leem en eikehout. Elk raam bergt een museumzaal waar webben als geschriften zijn en Hij ontbreekt Die ons doorziet. (Een stalen helm betekent Hem. Een doek versluiert Zijn Gelaat). Bezoek blijft tot de afbraak uitgesteld.

Hij volgt. Zij wijkt een zijpad in. En pijn balt zijn ontvleesde vuist. De wind krijgt vat op haar. Ze duizelt, als een torenhaan.

Dan is ze van een herder vergezeld: Gontard doet zich als Theseus voor. Zijn jeugd is geel, als oud ivoor. Zijn Grieks klinkt Frans, welhaast. Hij trekt zijn zwaard (een wielspaak uit de zon) en schrijft een halve cirkelvorm.

De stierekop ligt bloedend op de grond. Eén oog was nog genoeg, toen haar Apollo sloeg.

8 *Wat Suzy zag*

Marie speelt moeder, lief. 'Vertellen maar!' Maar zelfs een glimlach doet al pijn. Weer zegt de kersemond ach nee niet ik Marie, ik en verhalen. Susette die zwijgt voortaan. Dit schatje ligt al tijden opgebaard.

Kan iemand dan plafond en bodem scheiden? Gewelf in ogen. Kalk die barst, en hagel wit. Twee stuiters liggen stil in donkere gaten. Twee zwarte cirkels staren, ongeweten. Muisstil tel ik tienduizend af. Is kijken ooit weer toegestaan?

Breed oog verspert de ruit. Verval eet het kadaver van geluid, een verre echo lispelt. Vaak vliegt de spreekw weer op, te zwermen is zijn wezen. Steeds vliegt hij om te sterven op de grond. Dag doktertje, dag kleine Zwitserse. De klankpil, toonloos, wil niet uit je mond.

Dit lichaam wordt je huisje, heks, so *rücksichtslos* op slot gedaan. Hier zijn je handen, kijk, als had je daar je schoenen aan.

Twee zolen draag je, zwaar en koperrood. Twee wreven wreed, en krommer dan Heer God. Twee gaten, donker, met dood leer erop.

9 *Een nachtmerrie*

Koolwitje, zij. Een bleke maan ontsluit wat de nacht verbergt. De lucht is haast onadembaar. En draadloos loopt ze door het onplezierig labyrint. En schudt als zoetemelk. En dwaalt.

Meekraplak rozen bloeien om de oude *Prachtbau*. In tempelgroene wingerd gaat het museum schuil.

7 *Wedding march*

She frees herself from a doorway. He twists his torso round, with only eyes for her. Susette, the knitting royal child, remains unscathed beside him. Wherever her foot passes his bronze dagger guards.

The way is mire-bound. The horizon's what she seeks. Each house spies on her through its wrinkled clay and oak. Each window stows away a gallery where webs are as scriptures and He who sees through us is absent. (A helmet of steel signifies Him. A cloth conceals His countenance.) Visits are put off until the breakdown.

He follows. She takes a side-path. Pain clenches his fleshless fist. The wind gets hold of her. She wavers, like a weather-vane.

Then she's kept company by a shepherd: Gontard appears in Theseus' guise. His youth is yellow, like old ivory. His Greek sounds French, almost. He draws his sword (a spoke from the sun), describing a great half-circle.

The ox's head lies bleeding on the ground. One eye was good enough, when her Apollo struck.

8 *What Suzy saw*

Marie plays mother, dear. 'Come on, please tell!' Even a smile though causes pain. Once more the cherry-mouth says no not me Marie, me and stories. Susette from now on silent. This treasure lies in state from long ago.

Can anyone then separate floor and ceiling? Vaulting in eyes. Lime that cracks, and hail that is white. Two marbles lie quite still in sombre cavities. Two jet-black circles stare without awareness. Mouse-still I count to ten thousand. Will looking be allowed again?

A broad eye blocks the pane. Decay consumes the corpse of sound, an echo whispers in the distance. The starling frequently flies up - to flock his nature. For all his flying he ends up dying on the ground. Hello, doctor, hello, little Swiss. The sound-pill, toneless, stays stuck in your mouth.

This body's your abode now, witch, so *rücksichtslos* bolted and barred. Here are your hands, look, it's as if they had been clad with shoes.

Two soles you're wearing, heavy, copper-red. Two insteps, cruel, more crooked than Herr Gott. Two dark cavities, with dead leather on.

9 *A nightmare*

Cabbage-white, she. A pallid moon reveals what the night conceals. The air almost unbreathable. And threadless she walks along the paths of the joyless maze. And shakes like milk. Loses her way.

Madder roses bloom around the ancient *Prachtbau*. In temple-green grape-vines the museum lies hidden.

Rood Knossos lijkt wel Guggenheim. Eénzelfde parasol, bordeaux van kleur, beschaduwde Adolf, Plato, *Captain Kirk*. Zo draait in elke zaal een tafereel, dat steeds, bij nadering, wordt uitgewist.

Verdroomd is dit een firmament. Marie, die zingend nader komt. Dan treedt *hij* op: de zwarte faëton in wie haar stem ontslaapt, na oorverdovend roepen.

Is het een slederit? De Spessart, onder verse sneeuw. Rondom een bergland oogwitwit. Sneeuw vlokt, om nooit omhoog te gaan. Haar angst loopt aan: 'Marie! Marie! houd je goed vast!' De stem staat bij de lippen stil. Een diepte gaapt. En steil gaat het bergaf, opeens.

10 *Aurora in de herfst*

April niet, en geen vogel met gevorkte staart. Een slot roest dicht, en regen valt. Het spoor bewijst haar niet. Geen dotterbloem of blad verlost en bindt haar ook. Een geel juweel wordt zonder doel gepoetst. Om niets glimt het azuur.

Augustus niet. Geen leeuwrik die klimt en voor haar ondergaat. Ze schrijft. Een herfst begint die haar vermaakt. Een spin afwezig in de zilverdraad. Een ochtend gloort van nevel. Dood gaan voortdurend varens.

Ze schrijft. Haar letter vangt wat hij verliest, de pen herhaalt: *Hier - weg! Hier - weg!* Aurora is ze, zuster van de maan. Tithonus werd (de man uit Bern) als stro door vuur verteerd. Vergrijsd dronk hij de ambrosijn, tot hij een sprinkhaan werd.

(Steeds kwelt Susette een onbestemde dorst. De bekers zijn met goud gevuld. Haar hand omklemt een ruit van blauw, onbreekbaar glas.)

11 *Een dag op het land*

Een kuuroord is de Pinksterwei. Susette ontwaakt, also had ze nooit geleefd. Weer beitelde ze een Eden aan de Main. Opent de rozen om het huis, legt mist in de kastanjeboom. Slurpt mensenschuwe rust. En eet een laat ontbijt met hem, in het jasmijnprieel.

Damast, waarbij de glans van zilver hoort. Een blik, versteend bij haar entree. Maar zij ontwijkt het oog en loopt vertraagd de kamer in. De crinoline weegt als zink, terwijl ze ziet: een lauw, doorzond prieel, gordijnen waaiend door de gletsjerblauwe dag. Op tafel rinkelt vliedun Meissner-porselein. Dan zit ze, schept drie lepels suiker in haar thee. Wat zoet is lijkt, per definitie, goed voor haar.

'U schrijft, mijnheer?' Bloedjong is hij in Frankfurts middenstand, een dichter met het marmer (lijf en wezen) van een Phidias. Een rode mist trekt langzaam voor haar oog. Toch schijnt hij bang, en zonder moed op haar.

Maar onderhoudend wel. Geen Klopstock, Schiller doet het hem ooit na. Boven de sterren zwijgt de golfslag van de strijd. Al eeuwen had hij haar van ver gekend. Voor hem is zij *Urania*. En dit gesprek: de Rijn die uit zijn bedding breekt. Nou goed, dat klinkt alvast niet gek.

Red Knossos looks like Guggenheim. A single parasol, bordeaux in colour, shading Adolf, Plato, *Captain Kirk*. A tableau plays in each and every room which always, on approach, becomes erased.

Dreamed away this is a firmament. Marie, singing, draws near. Then *he* appears on stage: the black Phaeton in whom her voice expires, after deafening calling.

Is it a sleigh-ride? De Spessart, under fresh-fallen snow. Through mountain landscape eye-white white. Snowflaking, never to ascend. Her fear starts to mount: 'Marie! Marie! Hold on real tight!' The voice stands still close to the lips. A chasm yawns. And down it rushes, suddenly.

10 *Aurora in autumn*

Not April, and no sign of any fork-tailed bird. A lock rusts shut, and rain falls. The trace no proof of her. No marigold or leaf sets free and binds her too. A yellow jewel is polished aimlessly. The azure gleams for nothing.

Nor is it August. No lark soars and plummets for her sake. She writes. An autumn starts that crushes her. A spider absent in the silver thread. A morning's misty glimmer. The ferns continue dying.

She writes. Her letter catches what he loses - the pen repeats: *A-way! A-way!* She is Aurora, sister of the moon. Tithonus (the man from Bern) was consumed like straw by fire. When old he drank ambrosia till he became a cricket.

(Susette is plagued still by a nameless thirst. The goblets are all charged with gold. She clasps a pane of blue, unshatterable glass.)

11 *A day in the country*

The Whitsun meadow is a spa. Susette awakes as if she'd never lived. Chiselling once more an Eden on the Main. Opens the roses round the house, hangs mist up in the chestnut tree. Gulps in a bashful rest. And eats a latish breakfast with him, in the jasmine bower.

Damask, that calls out for a silver gleam. A look, petrified at her entrance. She, though, avoids his eye, enters the room more slowly. Her crinoline weighs like zinc, as she takes in: a warm and sun-drenched bower, with curtains waving through the glacier-blue day. Paper-thin Meissner china tinkles on the table. She sits, scoops three spoonfuls of sugar in her tea. What's sweet seems, by definition, good for her.

'You're writing, Sir?' A mere youth still in Frankfurt's middle class, a poet with the marble (body and nature) of a Phidias. A red mist slowly swirls before her eye. Yet he seems scared, and with no thought of her.

Although good company. No Klopstock, Schiller can hold a candle to him. Above the stars the surge of battle's silent. For centuries he'd known her from afar. For him she is *Urania*. And this exchange of words: the Rhine that breaks its banks. Well, then, that doesn't sound too bad.

12 Hölderlin in zomerklere

Rood paleis, bloedrode horens. Oud Knossos rust in wezenloos beton. Gloednieuwe verf onthoudt dolfinen in het megaron. De koning stierf. Een plaatsje zoekt het labyrint.

Zo is Susette spoorloos nu. De Main vergaat van vloeibaarheid, en aan het bed ontglipt de ravezwarte tijd. Geschrift scheidt haar, en scheidt haar onbereikbaarheid.

Waar is de voorjaarsnacht die heter was dan Afrika? De kauw wist van geen slaap. De nacht was voor de tuin een blauwe huid. En op het oog Susettes jurk. Als wilde zij.

Weg ook het naaivertrek, waar ze in sterren las. ooit schikte ze het heelal, dwong maan en zon tot Zwitserse precisie. Ontbond hem oog en oor. Verzorgde hem, die treurde op het gras.

Begon een woordenvloed, waarin de maan verging en met de maan elk sterrenbeeld. Wat blijft in inkt bewaard? Wie is hier echt?

13 Beelden van Susette

Een tekening die zweeft en duizelt haast van vaagheid. Ovaal gezicht dat opsteef in de dood. Eén buste is empirisch nog. Een tweede, door de oorlog weggemaakt, liet slechts zijn afglans in een camera. Gebroken zijn ze, beelden van Susette.

De echo duurt, in zang en tegenzang. In marmer lijkt ze Grieks en levenloos: te kleine mond, te weinig kin. De golven in het haar als leliën verflenst. Verlicht draagt ze een tunica met schouderknoop en kanten bias. Toch zag ik nooit een leger oog, in zulke witte leden.

Terwijl het klein portret betoveren *moet*. Verborgen gaat zij in een wolk van haar, gespiegeld in kastanjes. Ze draagt het los, ontbonden is verwarring. De jurk, van blauw fluweel, loopt uit in groene fond. De hals betast een kraag van onherkenbaar bont. Een scherp profiel wijst als een pijl naar wat, ongrijpbaar, elders ligt. En alles met een schemering bedekt. Een Titiaanse teint, een sluier met de kleur van bleekste rode rozen.

Dit is hoe ver een mens kan gaan, en nog bestaan.

14 De la musique avant toute chose

Planeet en sterrenbeeld, ze draaien stil en willoos om haar heen. Zij spelt hun wet en houdt een globe achteloos in de hand. Niet van muziek heet zij de muze. Haar daden zijn van harmonie.

Als het seizoen van de salon begon, nam haar een maalstroom van velours en zij en pruiken. Van ver weerklonk geroezemoes, gesmoord in het tapijt, en zwaar damast van draperieën. De winter wist ze om het huis, en binnen het walmend schemerlicht. Op elke stoel blonk ijzig vet en dik, verstorven stof.

12 Hölderlin in summer clothes

Palace of red, blood-red horns. Old Knossos rests in unsubstantial concrete. Brand-new paint is keeping dolphins in the megaron. The monarch died. The maze is looking for a spot.

So is Susette now without trace. The Main's lost in liquidity, and at the bed the raven time escapes. Writing creates her, making her unattainable.

Where is the night in spring that was hotter than Africa? The jackdaw knew no sleep. The night was for the garden a blue skin. And then in sight Susette's dress. Willing, perhaps.

Gone too her sewing-room, in which she read the stars. Once she arranged the cosmos, forced moon and sun to observe a Swiss precision. Unlocked his eye and ear. Took care of him, so doleful on the grass.

Began a flood of words, in which the moon was lost and with the moon each constellation. What is preserved in ink? Who here is real?

13 Pictures of Susette

A drawing that almost floats and reels with haziness. An oval face that stiffened into death. One bust is still empirical. A second, mislaid because of war, left but its reflection in a camera. They are fragmented, pictures of Susette.

The echo lasts, in song and antiphon. In marble she looks Greek and lifeless: with a mouth too small, too little chin. The waves that grace her hair like lilies have wilted. Lit up she wears a tunic with shoulder-stud and edged with lace. And yet I never saw an emptier eye, in such white features.

Whereas the small portrait cannot but *enchant*. She moves in secret in a cloud of hair, reflected in horse-chestnuts. She wears it loose, untied and in confusion. Her dress, made of blue velvet, merges into a green ground. Her neck is hugged by strange, unheard of fur. A sharp profile points arrow-like at what, elusive, lies elsewhere. And all is covered in a twilight glow. A tint that's Titian-like, a veil with the colour of palest red roses.

This is how far one can persist, and yet exist.

14 De la musique avant toute chose

Planet and constellation, listless and silent, revolve around her. Perusing their laws, she holds a globe carelessly in her hand. Not of music is she the muse. Her deeds are those of harmony.

When the season of the salon started, she was caught in a maelstrom of velvet, silk and wigs. From far there resounded buzzing, stifled in the tapestry, and heavy damask of hangings. She knew the winter round the house, inside the smoky twilight. On each and every chair shone icy grease and thick, wilted fabric.

Dan zat zij voor het klavier en tokkelde
en zong haar liedje uit, ontving applaus,
volbracht een *révérance*. En Cobus zag
en knikte en plukte aan zijn *favoris*.

Soms speelde ze alleen, of met Marie
en Hölderlin. Dan deed ze schalks
haar rokken hoog, ze was nog jong,
en zong of het nooit verflensen kon.
Ze schonk haar hart aan het klavier,
Marie sprak teder tot haar luit en
Frits blies dapper op zijn fluit.
Wat was hij toch een Phaeton!

(Een vreemd wind verhef zich van
haar lippen, die bloeiden in gezang.
En plots was angst een rozenbed.
Was pijn verdiend en nodig.)

15 *Het grote glas*

Susette zingt. Haar mond verwijdt zich en
verklankt. Susette zingt, als de sirenen
bij Salerno, ooit. De hoge mond lokt hem
het zwijgen in. Een sleutel geeft ze, waar
geen ingang was. Of hij met haar een stolp
bewoont, van nooit geblazen glas.

De kamer schijnt een gele ziekenzaal.
Hem draagt een bed van melkwit staal
tot zij de trap beklimt en smachtend
hem het leven schenkt. Nu leeft hij weer.
(Susette bedenkt.)

Blauw zinkt een ader in zijn huid.
De teint verschiet, het voorhoofd is
gerimpeld als papier. Schrijft hij
aan haar een liefdesbrief?

'Ik schenk u rozen, dame.
Gooi die schoenen uit.'

She sat then at the piano, and strummed and sang
her song till it was done, received applause,
performed a *révérance*. And Cobus saw
and nodded, pulling at his *favoris*.

She sometimes played alone, or with Marie
and Hölderlin. Then roguishly
pulled up her skirts, she was still young,
and sang as if it could never fade.
She gave her heart to the piano.
Marie talked sweetly to her lute and
Fritz blew gamely on his flute.
He was indeed a Phaeton!

(An unknown wind ascended from
her lips, now blossoming in song.
Fear was at once a bed of roses,
pain was deserved and needed.)

15 *The great glass*

Susette sings. Her mouth grows wider and
gives voice. Susette sings, as did the sirens
at Salerno, once. He is enticed by that
high mouth to silence. A key she gives, where
there was no way in. He is as in a bell-jar
with her, fashioned of unblown glass.

The room resembles now a yellow ward.
He rests upon a bed of milk-white steel
until she mounts the stairs and full of longing
grants him life. He lives once more.
(Susette reflects.)

A vein sinks blue in his skin.
Its colour fades, the forehead
crumpled like paper. Maybe he
writes a love-letter to her?

'I give you roses, madam.
Throw those shoes away.'

1 *Zomersproeten*

Sindsdien woont er een ekster, klapperend
in mijn borst. Zijn ogen glanzen feller dan
de avondster. Mijn adem wordt een blaasbalg
waard, en zwoegt. De ever ijsbeert, groeit
in kracht. De eekhoorn klimt in hoge bomen.

In uitdijende cirkels wordt de wereld
uit zijn slaap gerukt. Verdragen zijn
als spinrag van de legers weggeveegd.
En enthousiast schrijft hij zijn broer:
'Hier komt de eenheid, hoge broederschap.
Ik weet mij dichter, bij het Ideaal.'

En Frankfurt beeft voor Franse wraak.
Bij Friedberg stijgen vuur en kruitdamp op.
De keizer wijkt. Gewonden worden afgevoerd.
Waarna de vlucht begint, voorgoed.

Twee kisten met japons, parfum, wit bont
mijn sluiers schoenen en schoen ondergoed
zeilen de kamer uit. Een zweep hoor ik, die
ongedurig knalt. En Cobus zoen mijn ring.
Ik stap de faëton in

Het stof wolkt achter ons in vlagen op.
Voor mij zijn Friedrichs dijen, op de bok.

2 *Liefdes ledikant*

Veeg Frankfurt van de kaart, laat Cobus me
gestolen zijn. Mijn lichaam ligt in koren,
blond en rijp. Zijn hitte drinkt de vijver
van herinnering. Vergeet, dit lichaam is als
balken, bruin en hard. Vertel, de zomer woont
in hem. De zomer lost hem op.

De zomer woont in hem
en lost hem op.

3 *Documenta*

Zijn oog gelijkt de zon - een wak, een bres
in het ochtendrood. Bleek zie ik zuilen dan
en witte friezen staan. Heeft Hellas Kassel
uitgewist? Neem deze lip. Zijn lach is gift.
Van bronzend marmer wordt zijn arm.

Zie hem, mijn oog. Daar ligt,
uit Frederiks museum opgestaan,
de rustende Apollo.

4 *Luilekkerland*

De zon van juli brandt op Kassel nu. Vergeeld
rijpt graan, en goud klimt tot het Havikswoud.
Een zoen rijst naar zijn mond, mijn haar daalt
golvend neer op hem. Als stroomde donker zand.

Ver weg begint een onweer, of het geschut
der revolutie. Het lijkt een teken, plots.
Ontvoer me, Frits. Laat me jouw wilde zijn.

Zambesi.
Katanga.
Nairobi.

1 *Freckles*

Since then there lives a magpie, chattering
in my breast. Its beady eyes gleam brighter than
the evening star. My breath starts heaving like a
bellows. The wild boar paces back and forth,
growing in strength. The squirrel climbs the tree-tops.

In ever-widening circles the world is
roused from slumber. Treaties have been
swept away like cobwebs by the armies.
An enthusiast writes to his brother:
'Here comes unity, noble fraternity.
I know I'm closer, to the Ideal.'

And Frankfurt fears the French revenge.
Near Friedberg fire and smoke of battle rise.
The emperor yields. The wounded are all carted off.
And then the flight begins, for good.

Two stout chests with dresses, perfume, white fur,
my veils, my shoes, sets of clean underclothes
sail out of the room. I hear a whip that cracks
in agitation. And Cobus kisses my ring.
I step into the phaeton.

Behind us clouds of dust swirl up in gusts.
Before my eyes - Friedrich's thighs, on the box.

2 *The bed of Love*

Wipe Frankfurt off the map, let Cobus be
spirited away. My body lies in corn,
blond and ripe. Its heat drinks dry the lake of
recollection. Forget, this body is as
timber, brown and hard. Announce that summer dwells
in him. That summer makes him melt.

That summer dwells in him
and makes him melt.

3 *Documenta*

His eye is like the sun - a hole, a breach
in the morning red. Then I can discern pale
pillars and white friezes. Has Kassel been erased
by Hellas? Take this lip. Its laugh is poison.
His arm becomes of bronzing marble.

See him, my eye. There lies,
raised to life from Friedrich's museum,
the resting Apollo.

4 *The Land of Cockaigne*

The July sun blazes on Kassel now. The grain
turns yellow, and gold climbs to Goshawk Wood.
A kiss comes to his lips, my hair falls
over him in waves. Like streams of dusky sand.

Far off a storm begins, or cannon of the
revolution. All at once, it seems a sign.
Abduct me, Fritz. Let me be your wild one.

Zambesi.
Katanga.
Nairobi.

5 Parade

Opaal de navel van het park, tot *Marmorbad*
verstard. Als steen zijn tritons en sirenen.
Van blauwe zomerlucht het bad, de zwempartij
hijgt ademloos. Doodsbleke tegels golven.

Om Kassel slaapt de zomer in. Stil ziet
de laan de willoze parade aan zwart is
het loverwerk. En gapend valt de vorst
in slaap. *Le landgraf aime l'ordre*

Het volk huilt stom, komt langzaam om.
De landgraaf bouwt zijn Leeuwenburcht.
De laarzen gaan, de trommels slaan.
Het wapentuig glanst goddelijk.

Rood kraait de haan, van onrecht, hier.
Maar op mijn netvlies ligt de ijskleur
van zijn oog alleen. De blik ontbindt.
Mijn geest vlokt open, als de sneeuw.

Wij zijn uiteen nog slechts
als regen en de zee.

6 Kasselse Apollo

Wij kennen niet zijn ongelooflijk hoofd
waarin de appels rijpten. (Zijn tors is
marmar, wit gewelfd.) Wij zien niet meer
de grens die door de ogen liep, waar zon
in sterren overgaat. Maar eens dan breekt
zijn stilte aan. Dan wekt hij slaapsters op,
tot beelden van verhevenheid.

Ooit neemt hij in uw ogen plaats, zijn voet
stapt plechtig uit de tijd. Hij stijgt in u
een hemel in, en zoekt steeds hoger (oude
Montgolfière) naar oeverloze leegten, ver.

Smalwangige atleet. Door hem schrijft gij
de regenboog aan God opnieuw, of Iris, toe.
Loop om zijn mathematisch lichaam heen.
Hij woont zo ver. Er is geen plek
die u niet ziet.

Uw leven moet nu anders zijn.

7 Melancholia

De galerie lijkt zielsverwant, en vreemd
als Griekenland. Wit glanst, als spiegel
van de maan, en kalk lokt in de muur en
schedelbleke zuilen aan. Voor ieder teken ik
het museumboek. Een knappe gast, die hier
de cicerone speelt.

Doek volgt op doek, een grote rondedans.
Hier tolt Marie, die het schildersgild behekst.
Daar straalt Susette, met Titiaanse teint.
En hij, hij walst voor Rembrandt langs en
Rubens' overdaad. Verstilt opeens en lang
bij Claude Lorrains *Momenten van een dag*

'Zie, hoe het lichtspel haast beweegt,
zoals bij Brueghel hetjaar verdraait
in cirkelvorm, niet wetend dat wij *zijn*.
En transparant wordt verf ineens, Claudes
ochtend klaart verzilverd op over een meer
flesgroen, kantelen, blauw dat aldoor wijkt.

Zie deze boom die stervend bloeit,
Zijn streep zet in het zijn en zegt:

5 Parade

Opal the navel of the park, frozen into
Marmorbad. Tritons and sirens turned to stone.
The baths of bluest summer air, the bathing party
panting breathless. Deathly pale tiles are surging.

The summer goes to sleep round Kassel. Quietly
the avenue observes the listless parade. The
foliage is black. The prince, yawning, falls
asleep. *Le landgraf aime l'ordre*.

Mutely the people cry and slowly die.
The landgrave builds his Löwenburg.
The marching feet, the drums' loud beat.
The weapons flash with godlike gleam.

The cock cries red, unjustly, here.
Though on my retina is but the
ice-hue of his eye. The gaze dissolves.
My spirit, like the snow, unfurls.

And we are still apart
only as rain and sea.

6 The Kassel Apollo

We do not know his legendary head
in which the apples ripened. (His torso's
marble, arched in white.) We no more see
the border passing through the eyes, where sun
merges into stars. Once, though, his silence
will arrive. Sleeping beauties then he'll rouse
to pictures of sublimity.

Once he gains entrance in your eyes, his foot
will solemnly leave time. In you he mounts
into a sky, seeking yet higher (good old
montgolfière), voids that are boundless, far away.

Thin-cheeked athlete. Through him once more you now
to God, or maybe Iris, can ascribe the rainbow.
Walk round his mathematical physique.
He's so far off. There is no spot
which you don't see.

Your life must needs now change its course.

7 Melancholia

The gallery seems kindred in spirit,
yet strange as Greece. White glimmers, like some
mirror of the moon, with lime attracting
in the wall and skull-pale pillars. For each I sign
the museum book. An able visitor,
here acting as a guide.

Canvas upon canvas, one great roundelay.
Here whirls Marie, who holds the painter's guild bewitched.
There shines Susette, with Titian-like teint.
And he, he waltzes past Rembrandt and
Rubens' ebullience. Struck dumb, pausing long
at Claude Lorrain's *Moments d'une journée*.

'Look, how the colours almost move,
just as in Breughel, the whole year revolves
in circle-form, not knowing that we *are*.
And paint's transparent all at once, Claude's
morning clears up silvered above a sea
bottle-green, canting, blue that ever yields.

Look at this tree that flowers in death,
that makes its mark on being, says:

nog goed dat ik besta.

Eens komt het wiel
en haalt ons uit elkaar.'

(Ik ben gelukkig hier.)

8 *Kuren voor twee*

Atlantis van bescheidenheid: zo stil en
slaperig schuilt Bad Driburg in het woud.
Rood is de eik, verschoten het beukehout.
Bleek ligt het badseizoen op natte grond.
Zwart gapen doet het graf.

De intocht is een beeld, met rood en weemoed
gedrapeerd. Het licht verslapt nu elke dag
en op de Knochenberg droogt gras de dauw.
Soms is van leisteen al augustus' blauw.

De faëton ontvoert ons innig, smoorverliefd,
en toert om de attracties van Westfalenland:
de plek waar Hermann het legioen versloeg,
de hete, hoge glasfabriek. En op een berg,
bij het oude Iburgslot, staan wij en kijken neer
op Duits Boeotië.

Het water laaft met ijzer, voedingszout.
De bron sust koppijn als geen bruistablet.
Bloedzuigers schrijft de badarts voor en
concludeert: in 's mensen *schedel* zit de ziel.
Zijn stem klinkt redelijk, bijna.

9 *Onbewuste avond*

De klepel spreekt, traag roert de klok
in avondlucht. De tijd is niemand hier
van nut. Leeg is de zaal waar dans was,
dag na dag. Het vuur verbleekt, dof is
illuminatie. En zeildoek heeft, van dromen zelfs,
de bühne afgedekt.

Zo zit de wijze zomer ook, vermoeid,
bij brood en wijn. De god ligt snurkend
in het gras, de jongelingen slapen
aangedaan. Von Sierstorpff gespt
zijn sporen, cape en laarzen aan.

Een stortbui lang omsluit de kamer ons
in tederheid. Geen badgast kent haar naam,
geen spreekt in onze kring. Om ons gloeit
klaproosrood de muur. De warmte blijft
maar voelt naar wijnmaand al.

En als een schooljoch word ik verder
ingewijd. Kom, lispelt ze, kom neem
en eet - vergrijp je aan mijn blanke leest.
Neem deze beker, Socrates, kniel neer
voor mijn monstrans.

Weg is de moeite achter mij, beloond.
Wijn groeit niet in de open lucht
eist donker eikehout, een loden nacht
en tranen, roder dan gevefd.

good thing that I exist.

One day the wheel will
come to unpick us all.'

(I feel so happy here.)

8 *Cure for two*

Atlantis of sheer modesty: so still and
sleepy Bad Driburg nestles in the wood.
The oak is red, the beech wood losing colour.
Pale lies the bathing season on wet ground.
The grave yawns black and wide.

The entrance is a picture, draped with red
and sadness. The light now dozing through each day
and on the Knochenberg grass dries the dew.
Sometimes of slate is all of August's blue.

The phaeton abducts us ardently, smitten,
parading the attractions of Westphalia:
the spot where Hermann crushed the legion, the
glass factory so hot and tall. And on a hill,
near the ancient Iburgschloß, we stand and gaze down on
German Boeotia.

The water slakes with iron, nutrient salt.
The spring soothes headaches like no fizzy pill.
Leeches the doctor at the spa prescribes,
concluding: the soul of man is in the *skull*.
His voice sounds reasonable, almost.

9 *Unconscious evening*

The clapper speaks, the bell swings slow
in evening air. Here time's no use for
anyone. Empty the room of dances,
day after day. The fire pales, dull the
illuminations. A sail, of dreams what's more, has
covered up die Bühne.

So sits the wise old summer too, fatigued,
with bread and wine. The god lies snoring
in the grass, the youths likewise affected
also doze. Von Sierstorpff buckles
on his spurs, dons cape and boots.

Throughout a cloudburst tenderly the room
encloses us. No spa-guest knows her name,
our circle speaks no word. Round us the
wall glows poppy-red. Warmth still, though tinged
with the month of grape-picking.

And like a school-lad I am further
shown the ropes. Come, she whispers, come take
and eat - assault my shining slender waist.
Take this chalice, Socrates, kneel down before
my monstrance.

The effort is behind me, gone, repaid.
Wine won't grow in the open air -
craves oakwood hard and dark, a leaden night
and tears, much redder than of paint.

10 *Brekende spiegels*

Septemberwind is met de ideale maat
van koelte aangelengd. De zomer zwijgt
in wingerd en klimop, denkt aan zijn
sterfelijkheid. Steeds glijdt de tijd,
als drijfhout op de Rijn.

Een wazig mengvat was Bad Driburg ons.
Brons smolten wij van geest en lijf,
aan water werd het land gcpaard en eros
kuste thanatos. Hoog op des engels
sneeuwland sliet de val. Een stilte
waaide uit de kindsheid aan. Niets was
dan Berg en Woud, het Bad en Wij.

Maar om ons klotst de Weser nu, en waait
een witte damp. Het paard schraapt hoeven
op het hout. De oever zinkt, het land
lost op in goud en mist. Zo scheurt in ons
de eenheid weer. Het afscheid is de enige wet.

10 *Breaking mirrors*

September wind with the ideal degree of
coolness has arrived. Silent the summer now
in vineyard and ivy, pondering its
mortality. The time still glides
like driftwood on the Rhine.

Bad Driburg seemed a hazy cauldron. We
melted bronze from soul and body,
with water the land was mated and Eros'
lips kissed Thanatos'. High on the angel's
snowland the fall slept. A silence
wafted in from childhood. There was
but Hill and Wood, the Baths and Us.

But round us now the Weser splashes, and a
white steam's hovering. The horse's hooves
scrape on the wood. The bank sinks, the land
dissolves in gold and mist. Once more our
unity is torn apart. Leave-taking the only law.

FRANKFURT
(september 1796 - september 1798)

1 *Het witte hert*

Een grenspaal stond waar terugkeer was.
De koets gleed door het slijk, een mes.
Lang bleef de stad een schaakbord eerst
maar groeide, ademloos. De stem alleen
loopt vast. Doormidden breekt een as.

Bruin dwarrelt, stil en hoog, uit duizelige
kruinen neer. Hout is de boom, en heimelijk
dringen wortels, schors in diepe aarde door.
Onmerkbaar groeit bederf. Uit grond begint
een heksenkring. De maretak staat groen,
in geur van heiligheid.

Wat was, valt nu uiteen. In Neurenberg
is Cobus nog, wij hebben het rijk alleen
en tijd jaagt door boudoir en tuinprieeel.
Angst rilt in elke kus. Een stem spreekt
buiten zich, bezweert: *hier loopt de grens,
waar is de eenheid, geen verloochent u.
Bestaan verlangt een onderscheid.*

2 *Bloed en wijn*

In kringen rust de stad, het licht is zoek
geraakt in Frankfurts straten. Stil brandt
de kaars, en hoor: uit verre tuinen klinkt
een snarenspeel. Hoog staart de witte cirkel,
oog in oog, de vliering in. Vreemd schijnt
de hoogverheven nacht. Zwart wandtapijt,
op hagelwitte fond.

'Hoe kan ik, vriend, die donkerte ontbloten?
Is zij een klaproos, vers geplukt?
Gelijkt ze meer een bliksemschicht? Een cirkel draait
om haar afwezigheid, een sfeer het nikkelen
madonnahoofd. Geluk wroet, in dit woord,
zich dood.

Gejuich wordt stamelen dan, een vlucht
verheft mijn pen. Zwaar weegt haar spel
van droefenis. Haar vuur brandt sneeuw
alleen. Snel vliedt de tijd. Geheiligd
zij haar deernenlijf.'

Dan zwijg ik, duister als het graf.
Mijn zwijgen zal haar vrede zijn.

(De inkt vriest aan de pot. Een blafhoest doe ik op
hier nog. En reuma.)

3 *Onder Saturnus*

De la puilt uit. De vloer met meel bezaaid
en puzzelstukken. Een vliegwiel wentelt
in mijn oog. Ontglijpt mijn handen dan
een stolp van glas, loodzwaar en glad.
En scherven dan.

Nooit hier geweest, volmaakte zuilen van
het Parthenon. Grieks, gemarmerd, gekarteld.
Een puinhoop evengoed. De druif, geperst
tot wijn, smaakt weldra naar bederf.
In appels slaat de klok. *Meeldauw.*

Ik zie de boom, maar wijs hem af.
Voor mij de muur: zoek zijn betekenis.
Doorschouw het huis: ik zie de ruine al.

FRANKFURT
(September 1796 - September 1798)

1 *The white hart*

Marking our return, a border post.
The coach slid through the mud, a knife.
The town remained a chessboard first,
but growing, breathlessly. Only the voice
gets stuck. An axle breaks in two.

Brown, high and silent, flutters down from giddy
tree-tops. The tree is wooden, and secretly
the roots, bark are digging deep into the soil.
Decay grows imperceptibly. A fairy ring
begins to form. The mistletoe hangs green,
scented with sanctity.

What was now falls apart. Cobus remains
in Nuremberg, the kingdom is ours alone
and time hunts through boudoir and garden bower.
Fear quivers in each kiss. A voice, outside
itself, speaks, insists: *here's the boundary,
where's the unity, no one renounces you.
Existence requires a distinction.*

2 *Bread and wine*

The city rests in rings, the light has lost
itself in Frankfurt's streets. Motionless
the candle burns - listen: from distant gardens wafts
the sound of strings. High up the white circle stares,
eye in eye, into the garret. The
night appears exalted. Black wall hanging,
on a snow-white background.

'How, friend, can I lay bare that obscurity?
Is she a poppy, freshly picked? Or more, perhaps,
a flash of lightning? A circle revolves
about her absence, a sphere the nickelled
madonna head. In this word, joy works itself
to death.

Acclaim becomes a stammer then, a
flight lifts my pen. Her game of sadness
weighs heavy. Her fire burns only
snow. Time rushes by. Hallowed
be her harlot's flesh.'

Then I fall silent as the grave.
My silence will for her mean peace.

(The ink freezes to the pot. I'll get a rasping
cough here. Rheumatics.)

3 *Under Saturn*

The drawer flows over. The floor bestrewn with flour
and puzzle pieces. A flywheel rotates
in my eye. A dome of glass then slips
between my hands, heavy and smooth.
Then splintering.

Never existing, perfect pillars of
the Parthenon, Greek, serrated and marbled.
A heap of rubble even so. The grape,
pressed to wine, soon tastes of decay.
The bells strikes in a peal: *mildew.*

I see the tree, dismiss it though.
The wall before me: seek then its meaning.
Look through the house: the ruin is apparent.

Ik denk, maar vind geen daden meer.
Nacht is nu neergedaald, en God is
in de wereld niet. Een vorst ben ik
die de tragedie breekt. Straks komt
de hoveling, die mij doorsteekt.

En liefde brandt als stro. Ik denk aan Frankfurt
zonder haar. Waar vind ik dan
mijn nut?

4 *Tristitia post*

In wintertijd beklemmt de bloei alleen.
Een gouden rand omgeeft de wolken soms,
een kier vertoont het zalig graf.
We houden handjes, knuffelen wat af.

Blauw glas de ochtend, puur geluk.
Marie houdt trouw haar liefdeswacht.
En lichaamsgeur bedwelmt, mijn lippen
fluisteren: liefste roze vledermuis,
albast van een Ionisch poppetje.
Haar ogen schitteren. Bergkristal.

Maar breekt de middag aan, ben ik een vlek
in steendruk opgelost. Susette verschijnt,
spreekt Frans verfijnd, ruikt naar Chanel.
Is anders en onkenbaar dan. De hele sfeer
slaat mij terneer. Haast dagelijks groeit
de druk op mij.

De spiegel ziet mij, hoe ik schrijf alleen.
Schrift dringt in mij, wringt aan mijn zin.
Daarbij ried Goethe mij, de Duitse Pythia:
jou staat het *kleingedicht*. Verklein, mijn zoon.
Wees minder ingebeeld.

5 *Orpheus in Biedermeier kostuum*

Silvester '97, Frankfurt a.M.

De eeuw dooft uit en broertje lief, hoe
denk ik nu aan jou, aan Zwabenland terug.
Waar zijn de vrienden nu? Waar glanst zij
licht in zomerkant, en botergele zij?

Zie ik de kan, de kom, de Franse zeep
voor zomers zweet? Verlichting brandt
in berken en kastanjes daar. Het fruit
verbloeit, en zet zich roerloos klaar.

Ik deel de zolder met de meid,
maar laat miin nagels ongeknipt
en houd ze op: mijn stand, illusies,
Gontards wijn. (Met kelders was ik
steeds vertrouwd.) Terwijl zij tafelt
onder mij. En tinkelend lacht, dat ik
het hoor.

Kauw op een appel, rimpelig en koud.
Praat somber met Marie.
Drink lauwe thee.
De toekomst lijkt beslagen nu.

Mijn oog is niet zo klaar
als voor vijf jaar.
Wat ik verlang, veel geld Susette
een eigen haard.

I think, but cannot find more deeds.
Night has descended now, and God is
absent from the world. I am a prince,
broken by tragedy. The courtier's
on his way who runs me through.

And love burns up like straw. I think of Frankfurt
without her. What use am I
and where?

4 *Tristitia post*

In winter flowering only can oppress.
The clouds from time to time are edged with gold,
A chink reveals the sacred grave.
We snuggle up a little, holding hands.

Blue glass the morning, simply bliss.
Marie, our faithful watch-dog, guards our tryst.
A body's scent intoxicates, my lips
whisper: dearest pinkest Fledermaus,
alabaster of an Ionic doll.
Her eyes are glittering. Rock-crystal.

But comes the afternoon, I'm just a spot
dissolved in lithograph. Susette appears,
talks polished French, smells of Chanel.
Is different, unknowable. It weighs me down,
this atmosphere - the pressure mounts now
almost daily.

The mirror sees me, writing there alone.
Writing invades me, wringing my mind.
Goethe, the German Pythia, once advised me:
the *Kleingedichts* for you. Think small, my son.
Be much less fanciful.

5 *Orpheus in Biedermeier costume*

New Year's Eve '97, Frankfurt a.M.

The century dies out and, dear brother,
my thoughts are now of you, once more in Swabia.
Where are our friends now? Where does silk
brightly gleam in summer-edge - and butter yellow?

The jug, the basin, the French soap - obscured
by summer's sweat? In birches and
in chestnuts illumination burns. The fruit
now fades and sets quite motionless.

I share the attic with the maid,
though leave my nails uncut and still
seek to maintain: status, illusions,
Gontard's wine. (Cellars were always
my forte.) Meanwhile she dines
beneath me. And laughs so merrily that I
hear her.

Chew on an apple, wizened and quite cold.
Chat grimly with Marie.
Drink tepid tea.
The future seems well-grounded now.

After the past five years,
my eye's no more as clear.
What I desire - money, Susette,
my own fireside.

6 *Schoolmeisjesrapport*

De meester lijkt volmaakt voor mij.
Hein spreekt als Robespierre bijna.
Marie hijgt: *oui encore, Monsieur*.
Uw dienstmaagd leert voortdurend bij.

Sneeuw tekent kringen in de roos van
'O'. Vergane lippen om een cirkelvorm.
Vol geef ik hem mijn natte kersenmond.
Schenk van uw zoets het vruchtgebruik.

Was getekend,

Uw praline,

Susette

7 *Oud verhaal*

Haast bliksemend, zo wijst de ragebol
de zolder aan. Het kind zit kwijlend
op haar arm. Dan schuift hun lichaam
voor mijn geest. Nooit is de trap
zo kort geweest.

Bleek doet hij grote ogen in, en wijst
naar inkt en schaar. Hij zegt, ik las
een vers voor haar. Maar heimelijk
ademt hij haar adem nog. Zijn hand
ligt bloedrood op haar dij.

Dan is een koopman koninklijk. In banken
woont het geld, en ik kwiteer - of niet.
De gulden maakt de onderdaan. Ik schaf
hem aan - als appels, wijn, saffraan.

Maar hoe? Mijn waar staat als papavers rood
voor mij, strooit gul met Marx' discours en
rake klappen. De schrik ontvreemdt Susettes
stem, spreekt rauw. Zij dooft voorgoed zijn
zinnen uit. De vloer deint onder hem.
Zijn hals draait, om en om.

Een vlaag slaat dan pardoes Susette.
Eén week ligt zij met koorts te bed.

6 *Schoolgirl's report*

The teacher seems ideal to me.
Hein talks like Robespierre, almost.
Marie gasps: *oui encore, Monsieur*.
Your servant girl learns more and more.

Snow describes circles in the rose of
'O'. Lips that now have perished round a circle.
My cherry-mouth I give him moist.
Give of your sweets the usufrucht.

Was signed,

Your truffle,

Susette

7 *Old story*

The ceiling-mop displays the attic
quite like lightning. The child sits dribbling
on her arm. Their body slips
across my mind. The staircase has
never been so short.

Palely he makes great eyes, pointing
at ink and scissors. Claiming I
read a verse for her. But secretly
he still breathes her breath. His hand
lies blood-red on her thigh.

Then a merchant's as a king. Money
resides in banks. I countersign - maybe.
And guilders make subjects. I'm procuring
for him - as apples, wine, saffron.

How? My wares stand poppy-like before
me, generously sprinkling Marx's discourses
and direct hits. Fear steals away Susette's
voice, talks rough. She snuffs his senses out once
and for all. The floor sways under him.
His neck turns round and round.

A squall then hits Susette full on.
She's fever-struck then, one whole week.

1 *Tranen*

Ik moet je schrijven vlier mijn borst
barst van het zwijgen hier. Schoon is
stad Homburg en dichtbij, maar handel
duldte geen dichtelijk klimaat. Een deur
sluit het balkonvertrek, en bij het raam
kijk ik jouw richting uit. En Hegel zegt
hij had het allemaal voorzien. Drie uur
tot Homburg, lieve. Hoe de Veldberg rijst.

Wat rest van jou? Verdriet, *Hyperion*, vaal-
grijze anemie. De zomer sluit zich af als
een cyclopenkast. Ik vind je niet, en klein
verlangen zelfs wordt niet vervuld: de tuin
die wat verstrooiing brengt, een brave ooi,
een koe die drachtig is, of zoogt. Vangt nu
de droevigste der winters aan. De spin weeft
rafelig textiel. Verwaaid schijnt het. Betraand.

2 *Avondlied*

De kleur vloeit weg en zoekt de donkere
bron en op de weerhaan lag een dode zon.
Lang was de dag. Om negen uur warmt mij
het laken weer. Geen stille droom spint
troost. En zo wij wonen op gescheidenste
gebergten. Nooit kan ik maar ik wil, met
dit geschreven woord, jou hier een teken
stichten. Geen ding ontdekt de eeuwigheid,
geen licht bestaat dat niet verschijnt,

onmetelijk de longen van de tijd. Al verft
geheugen klaproosrood weer elke schaduwplek,
de geest blijft goed gestoord. De zijde is
als zeildoek stukgescheurd. Hoe Cobus ook
veranderd is: hij komt en brengt me dagelijks
een geschenk, de koets wijst ons een vluchtend
hert. Maar al zijn suiker is vergift voor mij.
Mijn hart geschaafd. Waar ligt mijn fantasie?

3 *Droom van de dood*

... of grijpt het naar de keel? Verbergt
de weg een val, een slangenkuilt? Koud is
het koud. Lam glijd ik op het ijs van de
ontzetting. De deur heeft slot en ketting.
Zwerft het zoals de mythe ooit, in spookwit
gedrapeerd? Dwaalt het verdiept, als streng
geheim verstoken? En bleker steeds, alsof je
het verzon. En niets, en nadert niet. Niets blijft.

O spiegel kaats me terug, geef kleuren mij
en trekken van een fresco. Met stof zijn
goud en sarcofaag bedekt. Diep onder zand
een houten lijst bevingerd glas de stem -
'Hoe ik bemin!' - vermoord. En Jacob G.
plukt aan zijn favoris, lacht *biedermeierlich*.
Veel saus klokt in zijn keel en stemgewand.
En liggen dan. Gevoel van koude keldervloer.

4 *Klein treurspel*

Neem ik jouw hand, een rib, het schreiend
letterbeeld. Lijmt droefheid scherven, stuk
voor stuk. Nooit krijg ik jou, die blijft
ontbreken. Vaak schuil ik in je kamer hoog
en droom. Jouw tafel zit op slot voorgoed.

1 *Tears*

I have to write, elder, my breast
bursts from the silence here. Homburg
is beautiful and close, but trading
brooks no poetic climate. A door
shuts off my balcony room, at the window
I look in your direction. And Hegel
says he had foreseen it all. Three hours till
Homburg, dearest. See how the Feldberg towers.

What's left of you? Distress, *Hyperion*, wan
ashen anemia. The summer shuts itself like
a cyclops case. I cannot find you, even
small longings cannot be fulfilled: the garden
bringing some distraction, an honest ewe,
a cow with calf, or one that suckles. The
saddest of winters now begins. The spider weaves
a threadbare fabric. It seems dishevelled. Tear-stained.

2 *Evening song*

Colour flows away, in search of the dark
source and on the weathercock lay a dead sun.
Long was the day. Round nine o'clock the sheet
warmed me once more. No quiet dream spins
comfort. We live thus on most separated
highlands. Although I would, I never can, with
these my written words, make a sign here for
you. Nothing rids us of eternity,
no light exists that does not, immensely,

shine on the lungs of time. Although the
memory paints poppy-red every shady spot,
the mind remains disturbed. The silk has been
torn to shreds like sail. No matter how
Cobus has changed: he comes and brings me everyday
a gift, and the coach shows us a hart
in flight. But all his sugar's poison to me now.
My heart in shreds. Where my imagination?

3 *Dream of death*

...it goes though for the throat? The path
conceals a snare, a pit of snakes? It's cold,
so cold. Powerless, I glide upon the ice
of terror. The door is on lock and chain.
Does it roam, like once the myth, draped in a
ghostly-white? Wander submerged, disguised
as a dark secret? And ever paler, as if
you thought it up. And nothing, no approach. Just nought.

Oh mirror, reflect me back, give me the shades
and features of a fresco. Covered with
fabric are gold and coffin. Deep under sand
a wooden frame of fingered glass the voice -
'How I hold dear!' - smothered. And Jacob G.
pulls at his favoris, laughs *biedermeierlich*.
Much sauce clucks in his throat and vocal chords.
And lying down. The feeling of cold cellar-floor.

4 *Small tragedy*

If I've your hand, a rib, the weeping
letter image. If sadness glues shards, piece
by piece. Still I don't have you, you still
are absent. Often I hide high in your room
and dream. Your table is for ever locked.

Bergt zegellak, een witte knoop, een vers
in snippers uitgestrooid. Dan later dook
mijn landschap op, van uren bij gravures.

De lievelingsjurk, in paars en wit. Baby breien
leren. Bleker lezen, met verdoelde
ogen. Staat daar Tasso, die jouw trekken
droeg? De deur vergrendeld en mijn keel
gesnoerd. En lijden leidt me af, een bij
verlamt de rechterhand. Ik dacht het lot
bouwt nog ons huis, in diepzeblauwe dalen.
Valt dood de hoop, in melkzuur ongelooft.

5 Hofnar, koningin

Smolt weg de nacht, tot vloeibaar paars
vinyl. De maan stond in het raam, en ik
rilde verdacht. Sloop jij door de allée?
Was jij de schaduw die me omarmen wou
maar ging, voor ik me geven kon? Nooit
helpt een blik in deze schouwburgzaal.
Ik wil je voelen, Frits. Kom heimelijk,
ontwijk de achterdeur, bestijg de trap

vier hoog. Op zolder wacht mijn mond vol
harde angst. Ook vrees ik brieven ruilen
bij het hek. Wit wuif ik, met mijn vaan.
Jij steekt je stok omhoog, en schuilt in
het preeel. Het hart klimt in de keel ik
hol de brief is weggegrist. Maar schrift
verhoogt afwezigheid. Met blikkerend gebit
ik lachen moet. Plots voelbaar wordt het wit.

6 Lethe

Koud wit meandert door mijn reisjournaal.
Leeg echoot Kassel zonder jou. Geen leven
is papier, dat kreukt en geelt. Las droevig
je gedichten voor, als metten, in het bed.
In bleke mist rees *melancholia*. Weer ging
de zon, steenrood, op bordeaux muren staan.
De straat was nat, de galerie als spiegels
glad. Stond peinzend ik bij het *Marmorbad*.

Ik draag jouw beeld. Of je verdwijnen wilt?
Dit is voorgoed het eind. De mei en appels
bloei is nu voorbij, en ik woon buiten al.
Beloof me dat je gaat, knoop los de angst
dat ik weer bomen plant, tien morgen land
bebouw, een zaaikleed draag, mezelf ---
verstrooi - (door wit en vouwen uitgewist,
het potlood lijkt een nevelvlek) - Vaarwel!

(Komt ooit een einde aan haar brief?
Wie weet. In twijfel
groeit betekenis.)

Hides sealing-wax, a white button, a verse
strewn out in snippets. Later though my
landscape appeared, from hours with engravings.

The favourite dress, purple and white. Teaching
baby knitting. More palely reading, with straying
eyes. Is Tasso standing there, wearing your
features? The door firm-bolted and my throat
tight-laced. And suffering distracts me, a bee
paralyses my right hand. I thought fate
will build our house still, in deep-sea blue valleys.
If death fells hope, in lactic disbelief.

5 Jester, queen

Melts the night away to fluid purple
vinyl. The moon in the window, and I
shivered distrusted. You slipped through the avenue?
Were you the shadow that tried to embrace me
but left, before I could give myself? No look
ever helps in this theatre hall.
I want to feel you, Fritz. Come secretly,
avoid the back door, mount the stairs four up.

My mouth, full of hard fear, awaits you
in the attic. I fear exchanging letters
by the gate. I wave my pennant, white.
You raise your stick, and hide within
the bower. My heart is in my mouth I
bolt the letter's snatched away. Writing,
though, heightens absence. With flashing teeth I have to
laugh. The white is tangible, suddenly.

6 Lethe

Cold white meanders through my travelogue.
Kassel's a hollow echo without you.
Paper's no life, it creaks, turns yellow. Sadly I
read your poems out, like matins, while in bed.
In pallid mist rose *melancholia*. Once more
the sun, stone-red, was held on bordeaux walls.
The street was wet, the gallery smooth as
mirrors. Stood pensive by the *Marmorbad*.

I wear your image. Would you disappear?
This is the very end. The may and apple
blossom now are past, and I live outdoors now.
Promise me that you'll leave, untie your fear
that I'll plant trees once more, that I'll till
twenty acres, wear sowing garb, scatter ---
myself - (erased by white and folding, the
pencil seems more like a patch of cloud) - Farewell!

(Her letter, does it ever end?
Who knows. In doubt meaning
increases.)

BORDEAUX
(december 1801 - juni 1802)

1 *Menons aandenken*

Want sneeuw en tulp, zij smolten komst
Met terugkeer saam. Hard schenen toen
De zon en mei. Wit was de winter en de noordwand
Der Auvergne vlijmscherp als Friedrichs koude
Woestenij. Ook woonde ik te heerlijk haast, en reed de
Koets mij langs de Golf, Médoc te zien.
Gestaald zocht ik de slaap, en zag de
Herders, marmeren puin en mannen vrouwen
Die de honger voedt. Hoog groeide kunst
En geest werd eik en steen - het teken
Zweeg. Mij sloeg Apollo toen, met hemelvuur.
Pistolen droeg ik, in het rauwe bed.

Omkransen groene tuinen mijn Bordeaux,
Het slingerend pad verbond de
Rots met blauw, de hemelse
Garonne. En zeewaarts waaide steeds
Mijn liefste wind. Niets was, dat vrienden overtrof
Dan zielloos zijn, de wijn van Blanquefort
Die naar de Indus reist en als robijnen
Wederkeert. Kom wijngod, in 't klimop,
Reik mij de geur'ge beker aan
Met donker licht gevuld. Roer schaduw door de zon,
Plant in de hof een vijgenboom in
Bloei. En geef mij tranen dan, ik eenzame Achiel.

Gelijk een aangeschoten hert in wouden vlucht
Verkwikt mijn hart het groenste bed
Niet meer. De doorn steekt brandend
In mijn zij. Zoals de arend diep en met
Bebloede pennen valt, heb ik elk pad
Bevraagd. De laan zit dicht naar u,
Leeg is het huis en zinloos dunkt de rest
Mij nu. Geen archipel kent helden slechts
Of dauw en rozen, dooi en bloei. Geen plek
Waar onze ziel haar jaar herneemt, en vliegt.
Daarom, heldin, zweeft gij mij altijd voor. Uw beeld
Verluidt uw onbereikbaarheid.

BORDEAUX
(December 1801 - June 1802)

1 *Remembrance of Menon*

For snow and tulip fused arrival
With return. Then the sun and May
Shone hard. White was the winter and the northern wall of
The Auvergne razor-sharp as Friedrich's cold
Wilderness. I lived almost too splendidly, the coach
Taking me along the Gulf, to see Médoc.
Hardened, I tried to sleep, and saw the
Shepherds, marble debris and men and women
Fed by hunger. Art grew tall and spirit
Became oak and stone - the sign was
Silent. Apollo struck me then with lightning flash.
I carried pistols, in the lumpy bed.

Green gardens formed garlands round my Bordeaux,
The winding path connected the
Rock with blue, the heavenly
Garonne. And seawards ever blew
My dearest breeze. Nothing surpassed friends than being
Without a soul, the wine of Blanquefort
Travelling to the Indus and returning
Like rubies. Come wine-god, in the ivy,
Reach me the fragrant goblet full
Of deeply-glowing light. Stir shadow through the sun,
Plant in the yard a fig-tree in full
Bloom. And give me tears then, I a lonesome Achilles.

Just as a wounded hart flees to the woods,
The greenest bed restores my heart
No more. The thorn sticks burning
In my side. Just as the eagle falls, deep and
With bloody feathers, I have inquired of
Every path. The avenue to you is closed,
The house is empty, senseless to me now all
The rest. No archipelago knows merely heroes
Or dew and roses, thaw and bloom. No place
In which our soul regains her year, and flies.
So, heroine, you're e'er in my mind's eye. Your image
Proves you inaccessible.

FRANKFURT
(juni 1802)

1 *Rode longen*

Sieraden draag ik niet. Albast is toch
mijn huid, en steen vangt winterlicht.
Ook kleedt mij witte atlaszij of bruin katoen.
Mijn teringblos lijkt rouge nu.

Bestaat het hemelbed? Meekraplak krimpt
het hart, het hoesten put de longen uit.
De stem verdrinkt. Voor altijd sluit de
roos zich van het kabinet, verflenst om

mijn bederf. In lover loopt het, ijzer op
de zool. Geen mens ziet hoe de oorsprong
lokt, en tijd geneest. De god is elke macht
te sterk. Zijn kring tolt binnenwaarts.

2 *Het bed van Susette*

Wat brandt mijn lip, dat bitter is?
Wiens zoen stak mij met ziekte aan?
Duur bed (satijn, katoen, wit kant)
zo klam. Diep steekt de lanspunt in

mijn zij. Geen hand veegt dromen van
de slaap. Zingt eens mijn adem weer?
Geen vogel spreekt. De peren beurs en
ravezwart de boom. Gordijn waait op

een vreemde wil. Ligt koel zijn hand
op mij? Is het de koorts, een raam
dat openstaat?
Is het

3 *Het graf van Susette*

Dooi warmt berijmde grond. Geen wilg
betreurt haar nog. Hoog in een toren
woont de inkt, waarin de tempelruïne
zinkt. Verbloed strooit elke linde

bleke vlokken uit. In steen kijkt gruis
hem aan - een fries, triomfboog in verval
gebouwd, drie zuilen afgeknot en scherven
op een vloer verspreid, totdat ook hen

de witte kolk bereikt. Een sneeuwveld elk
verhaal besluit. De zon gaat op en daalt.
De cirkel draait, naar eigen regeling.
(*Zo schreef ik. Weldra meer.*)

FRANKFURT
(June 1802)

1 *Red lungs*

I wear no jewels. Yet alabaster is
my skin, stone catches winter light.
Brown cotton or white atlas silk become
me now. Consumptive flush is rouge-like.

The canopy exists? Madder-dye shrinks
the heart, the endless coughing tires the lungs.
The voice is drowning. The rose of the
cabinet closing for good, wilting round

my decay. It runs in foliage, iron on
the sole. No one sees how the source lures
and time heals. The god's too strong for any
power. His sphere spins ever inwards.

2 *Susette's sick-bed*

What burns my lip with bitter taste?
And whose kiss kindled my disease?
Fine bed (satin, cotton, white lace)
so dank. The lance-tip's lodged deep in

my side. No hand sweeps dreams away
from sleep. Will my breath sing once more?
No bird calls. The pears sleepy and the
tree raven. A foreign will disturbs

the curtain. His hand lies coolly
on me? Is it the fever, an
open window?
Is it

3 *Susette's grave*

A thaw warms frosted ground. No willow
still mourns her. High in a tower
lives the ink, in which the temple ruin
sinks. Each lime-tree, now past flowering,

scatters pale flakes. In stone gravel gazes
at him - a frieze, triumphal arch built in
decay, three pillars, pollarded, with fragments
spread across a floor, until them too

the white whirlpool engulfs. A snow-field concludes
each story. The sun rises, descends.
The circle turns, obeying its own law.
(*Thus I wrote. More presently.*)